

MONITORING LASÓW HCVF W 2018

Kategoria 1.1.a. - Lasy w rezerwach przyrody oraz lasy w parkach narodowych.

W lasach kategorii 1.1.a w roku 2018 w kilku rezerwach wystąpiły szkody istotnie wpływające na ich walory ochronne. Na terenie Nadleśnictwa Brzeg w rezerwacie „Barucice” występuje zamieranie jesionu i dębu. Zbuchtowane zostały stanowiska kukułki Fuchsa i żywców. Wichury spowodowały wystąpienie licznych złomów i wywrotów. Z kolei w rezerwacie „Leśna woda” nastąpiło całkowite wydzielenie się świerka. Licznie wydzieliła się sosna. Przyczyną jest lej depresji kopalni piasku w miejscowości Leśna Woda. W rezerwacie Lubsza występują zakłócenia wód gruntowych. W rezerwacie „Przylesie” występuje zamieranie jesionu, dębu i olszy. Stwierdzono wahania poziomu wód gruntowych. Wystąpiły liczne złomy i wywroty. Na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia w rezerwacie „Grapa” nasila się wydzielenie jesionu. W rezerwacie „Pod Rysianką” wystąpiła gradacja kornika drukarza, a także wiatrołomy i wiatrowały. W rezerwacie „Ochojec”, położonym na terenie miasta Katowice i Nadleśnictwa Katowice, ponawiane są akty wandalizmu w postaci uszkodzenia drzew z gatunku dąb czerwony. Obserwowane jest również niszczenie i przekształcanie runa leśnego. Problem stanowi tu także występowanie inwazyjnej czeremchy amerykańskiej. W rezerwacie „Srebrne Źródła” na terenie Nadleśnictwa Opole masowo wydzieliła się posusz. Występuje tu zamieranie jesionu w wyniku chorób grzybowych. W rezerwacie „Rozumice” na terenie Nadleśnictwa Rudy Raciborskie występuje susza glebowa oraz zamieranie jesionu. W rezerwacie Biesiec na terenie Nadleśnictwa Strzelce Opolskie stwierdzono intensywne wydzielenie się posuszu bukowego. Na terenie Nadleśnictwa Ustroń w rezerwacie „Skarpa Wiślicka” wystąpiły szkody od wiatru, a także choroby grzybowe.

Kategoria 1.1.b. - Lasy w parkach krajobrazowych oraz w strefach „ochrony krajobrazowej” parków narodowych i rezerwatów przyrody.

Lasy położone w „Parku Krajobrazowym Beskidu Śląskiego” są stale narażone na działanie czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych. W ubiegłym roku najbardziej istotnymi okazały się: penetracja lasu przez turystów, nielegalny ruch pojazdów mechanicznych, zaśmiecanie lasu, fragmentacja siedlisk w wyniku rozbudowy infrastruktury turystycznej oraz wydzielenie się posuszu świerkowego, zamieranie jesionu, wywroty i złomy w wyniku porywistych wiatrów. W „Stobrowskim Parku Krajobrazowym” zbuchtowane zostały stanowiska kukułki Fuchsa, podkolana białego oraz żywców. Wystąpiły choroby grzybowe objawiające się zamieraniem jesionu, dębu, olszy i brzozy. W „Parku Krajobrazowym Gór Opawskich” wystąpiło zagrożenie biotyczne spowodowane działalnością owadów.

Kategoria 1.2. – Ostoje zagrożonych i ginących gatunków.

Uszkodzenia w tej kategorii lasów były spowodowane silną penetracją wędkarzy w strefie ochrony bielika na terenie Nadleśnictwa Brzeg co spowodowało brak zasiedlenia gniazda. W Nadleśnictwie Namysłów szkody związane były z zamieraniem jesionu. Na terenie Nadleśnictwa Siewierz stwierdzono wahania warunków hydrologicznych, zaśmiecanie oraz ekspansję wierzby i trzciny. Na terenie Nadleśnictwa Strzelce Opolskie w Leśnictwie Kłodnica stwierdzono zamieranie drzewostanów sosnowych spowodowane obniżeniem poziomu wód gruntowych.

Kategoria 2. – Kompleksy leśne odgrywające znaczącą rolę w krajobrazie, w skali krajowej, makroregionalnej lub globalnej

W roku 2018 nie wystąpiły szkody mogące wpłynąć na stan wartości ochronnych lasów HCWF tej kategorii.

Kategoria 3.1. – Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej – buczyny storczykowe, świetliste dąbrowy, lasy zboczowe, bory, brzeziny i świerczyny bagienne. W lasach tej kategorii, na siedlisku buczyny storczykowej w Leśnictwie Krępna na terenie nadleśnictwa Strzelce Opolskie stwierdzono ograniczenie rozwoju storczyków spowodowane presją odnowienia naturalnego i konkurencją innych gatunków runa. Na terenie Nadleśnictwa Zawadzkie w leśnictwie Zarzeczce stwierdzono obniżenie wód gruntowych.

Kategoria 3.2. – Ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy, lecz w Polsce pospolitsze i występujące wielkoobszarowo, stanowiące ważne obszary gospodarki leśnej – grądy, buczyny, jedliny, łągi, świerkowe bory górnoeregłowe, dolnoeregłowe bory jodłowo – świerkowe.

W lasach tej kategorii wystąpiły szkody spowodowane penetracją lasu przez turystów, nielegalnym ruchem pojazdów mechanicznych, wydzielaniem się posuszu świerkowego, zamieraniem jesionu, zaśmiecaniem lasu, a także wywroty i złomy w wyniku porywistych wiatrów na terenie całego Nadleśnictwa Bielsko. Na siedliskach przyrodniczych w obszarze Natura 2000 Lasy Barucickie na terenie Nadleśnictwa Brzeg stwierdzono osłabienie drzewostanów w wyniku wahania oraz obniżonego stanu wód gruntowych. Niekorzystny wpływ na siedliska mają tu również stawy rybne. Występują choroby grzybowe powodujące zamieranie jesionu, dębu i olszy. W kwaśnych buczynach w leśnictwie Nowy Świat wystąpiły szkody od zwierzyny t.j. zgryzanie odnowień bukowych przez sarny i jelenie. Na siedliskach kwaśnej buczyny w leśnictwie Lubsza nastąpiło osłabienie drzewostanów w wyniku obniżonego poziomu wód gruntowych. Wydziela się posusz bukowy. W leśnictwie Stobrawa w gradach i łągach wystąpiły podtopienia oraz ścinka drzew przez bobry.

W leśnictwie Kurznie, na siedliskach łągów wierzbowo-jesionowo-topolowo-olchowych, w gradach i kwaśnych dąbrowach niedobór wody powoduje obniżenie wód gruntowych. Na terenie Nadleśnictwa Kup, w łągach występujących w leśnictwie Czarna Woda obserwuje się zamieranie jesionu. Na terenie Nadleśnictwa Rudy Raciborskie w leśnictwie Baborów wystąpiła degradacja siedliska, zamieranie jesionu, susza glebowa. Na Obszarze Natura 2000 Las Tworkowski pogłębia się proces zamierania jesionu. Na terenie Nadleśnictwa Siewierz utracone zostały siedliska przyrodnicze w związku z działalnością kopalni dolomitu oraz w związku z budową

gazociągu. Na terenie Nadleśnictwa Zawadzkie w leśnictwie Świerkle na siedlisku łągów wystąpiło okresowe zalewanie spowodowane działalnością bobrów.

Kategoria 4.1. – Lasy wodochronne.

Istotne zagrożenia dla tej kategorii lasów HCVF wystąpiły w całym Nadleśnictwie Bielsko, gdzie zidentyfikowano nielegalny ruch pojazdów mechanicznych, penetrację lasu przez turystów, zaśmiecanie lasu, fragmentację siedlisk w wyniku rozbudowy infrastruktury turystycznej, wydzielanie się posuszu świerkowego, wywroty i złomy w wyniku porywistych wiatrów. Na terenie Nadleśnictwa Brzeg w lasach wodochronnych stwierdzono zakłócenia poziomu wód gruntowych, osłabienie drzewostanów, szkodniki wtórne, choroby grzybowe, zamieranie jesionów, liczne wydzielanie się posuszu sosnowego i brzożowego, zamieranie dębu, pędraki. Na terenie Nadleśnictwa Gidle wystąpiło zamieranie jesionu, zakłócenie poziomu wód gruntowych oraz zaburzenie funkcjonowania w wyniku pożarów. Na terenie Nadleśnictwa Kobiór stwierdzono zamieranie jesionu w leśnictwach Mościska i Mokre. Zamieranie jesionu wystąpiło na terenie Nadleśnictwa Namysłów. Zamieranie jesionu, degradacja siedliska, susza glebowa, to szkody które wystąpiły na terenie Nadleśnictwa Rudy Raciborskie. Na terenie Nadleśnictwa Siewierz, wystąpiły zmiany stosunków wodnych spowodowanych działalnością górniczą.

Kategoria 4.2. – Lasy glebochronne.

Na terenie Nadleśnictwa Brzeg w lasach tej kategorii lasów HCVF wystąpiły zakłócenia poziomu wód gruntowych, osłabienie drzewostanów, wydzielanie się posuszu oraz liczne wywroty i złomy. Na terenie Nadleśnictwa Kup obniżył się poziom wód gruntowych. W leśnictwie Świty, na terenie Nadleśnictwa Namysłów występuje zamieranie jesionu. Na terenie nadleśnictwa Rudy raciborskie, w leśnictwie Baborów stwierdzono zamieranie jesionu i brzozy, degradację siedlisk i suszę glebową.

Kategoria 6. – Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności.

W lasach kluczowych dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności nie wystąpiły szkody mogące wpłynąć na stan wartości ochronnych lasów HCVF.